

17094

368.3

S-77

1932

**ԱՐՋԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԿՈՈՊԵՐԱՑԻԱՅԻ ՓՈԽԱԳԱՐՁ ԱՊԱ-
ՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՓՈԽՈԳՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵ-
ՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ 1937 Թ. ՀՈՒՆԻ-
ՍԻ 9-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԱՆԱՇԽԱՏՈՒՆԱ-
ԿՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՄԻՋՈՑՈՒՄ ՏՐՎԵԼԻՔ ՆՊԱՍՏՆԵՐԻ
ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ**

1. Հաստատել՝ ժամանակավոր անաշխատունակության ժա-
մանակամիջոցում՝ տրվող նպատաների մասին յեղած սույն կանո-
նադրությունը:

2. Սույն կանոնադրությունը գործածության մեջ դնել
ևՍՀՄ-ի արհեստագործական կոոպերացիայի փոխադարձ ապահո-
վագրություն և փոխօգնության դրամարկղների ամբողջ ակտե-
մում:

3. Ժամանակավոր անաշխատունակության տրվող նպատանե-
րի մասին յեղած կանոնադրությունն ուժի մեջ դնել 1937 թվի
օգոստոս ամսի 1-ից, տարածելով սույնը նույն ժամկետից՝ նաև
Ժամանակավոր անաշխատունակության այն դեպքերի վրա, վերոնը-
մինչև 1937 թվի օգոստոսի 1-ը դեռ շարունակվում են:

4. Ժամանակավոր անաշխատունակության միջոցում՝ տրվող
նպատաների կանոնադրությունն ուժի մեջ դնելու մոմենտից, վերա-
ցնել դրամական ապաստարկման մասին գոյություն ունեցող կանո-
նադրության այն մասը, վերջինս վերաբերվում է ժամանակավոր ան-
աշխատունակության ժամանակամիջոցում տրվող նպատաներով
ապահովելուն և վերջինս հաստատված է Համարգկոոպխորհրդի Նա-
խագահության կողմից 1933 թ. ապրիլի 19-ին:

Համարգկոոպխորհրդի նախագահությամբ

նախագահ՝ Ա. ԺԱՐՈՎ,

նախագահության քարտուղար՝ Ա. ՄԵԼԱՆՈՎԱ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

**ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԱՆԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՄԻՋՈ-
ՑՈՒՄ ՏՐՎՈՂ ՆՊԱՍՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

1. ՈՎ ՈՒՆԻ ՆՊԱՍՏ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

1. Ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջո-
ցում նպատա ստանալու իրավունք ունեն արհեստագործական կո-
ոպերացիայի արտերի քոյոր անդամները:

Արհեստագործական կոոպերատիվության այն անդամները,
վերոնը աշխատում են արհեստագործական և գյուղական անտե-
ստության մեջ, ապահովվում են բացառապես ըստ իրենց աշխա-
տանքի միմիայն արհեստագործության առաքարհղում:

Արհեստագործական կոոպերատիվության այն անդամները,
վերոնը աշխատում են միմիայն գյուղական անտեստության մեջ,
նպատա չեն սպանում:

2. Արտերի կին անդամները, բացառությամբ զեղոնային
աշխատանքով զբաղվողների և տանը աշխատողների, ողավում են
նպատա ստանալու իրավունքից ժամանակավոր աշխատունակու-
թյան ժամանակամիջոցում հղիության և ծննդաբերության հետե-
անքով, անկախ նրանց մինչև արձակուրդ ստանալու որն ունեցած
աշխատանքի տեվոցությունից:

Սեզոնային աշխատողներից, նաև տանն աշխատողներից հղի
ու թյան և ծննդաբերության հետեանքով նպատա ստանալու իրա-
վունք ունեն նրանք, վերոնը աշխատել են անընդհատ (հ. 22) վոչ
պակաս վեց ամից մինչև հղիության պատճառով աշխատանքից
ազատված սրը:

Ժամանակավոր անաշխատունակության միջոցում ստացվող

նպատակ ժամանակը մտնում է աշխատանքի մեջ:

3. Նպատակ տրվում է, յեթե արտելի անդամն անաշխատու-
նակ է դառնում աշխատանքի շրջանում:

Նպատակ տրվում է նաև, յեթե անաշխատունակությունն ըս-
կրավել է այն ժամանակ, յերբ արտելում աշխատանքը կանգ է
առել ամբողջությամբ կամ առանձին ցեխերում:

Այդ ժամանակամիջոցում նպատակ տրվում է արտելի անդա-
մին, յեթե նրա աշխատավարձը կամ աշխատավարձի մասը պահ-
պանված է յեղել աշխատանքի կանգնեցնելու շրջանում:

Սակայն յեթե անաշխատունակությունն առաջացել է հղիու-
թյան պատճառով մենակ կնոջ մոտ, ապա նպատակ տրվում է այն
դեպքում, յերբ արտելում աշխատանքը դադարած շրջանում նրա
անդամների աշխատավարձը պահպանված չի յեղել:

Այս արտանությունը չի տարածվում այն մենակ կանանց
վրա, վորոնք հղիության պատճառով արձակուրդ ստանալու ժա-
մանակ աշխատում են տանը:

4. Արտելների այն անդամները, վորոնք հիվանդացել են իրենց
հերթական կամ լրացուցիչ արձակուրդում գտնվելու ժամանակա-
միջոցում, ստանում են նպատակ արձակուրդի ընթացքում յեղած
հիվանդության սրերի համար ընդհանուր հիմունքներով, (իսկ ար-
ձակուրդը յերկարացվում կամ տեղափոխվում է գործող կանոն-
ների համաձայն):

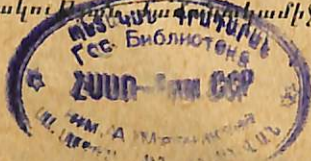
5. Յեթե արտելի անդամը աշխատունակությունը կորցրել է
առանց աշխատավարձի պահպանման, արձակուրդի ժամանակամի-
ջոցում, ապա աղյուսի արձակուրդի հաշվին ընկնող անաշխատու-
նակության սրերի համար նպատակ չի տրվում: Յեթե անաշխատու-
նակությունը շարունակվում է և արձակուրդից հետո, ապա տըր-
վում է նպատակ սկսած սրվանից, յերբ արտելի անդամը պետք է
անցներ աշխատանքի:

6. Բանտարկության և դատա-բժշկական եքսպերտիզայի
ժամանակամիջոցի համար նպատակ չի տրվում: Յեթե անաշխատու-
նակությունը շարունակվում է նաև ադատվելուց հետո և յեթե ար-
տելի անդամին վերականգնել են իր աշխատանքի մեջ, ապա նը-
պատակ տրվում է ադատվելուց հետո յեղած ժամանակի համար:

2. ԻՆՉ ԴԵՊՐՈՒՄ Ե ՏՐՎՈՒՄ ՆՊԱՍՏ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

7. Արտելի անդամներն ստանում են նպատակ ժամանակավոր
անաշխատունակություն համար նպատակ չի տրվում:

45611-ա.ե.

30684-63

ա) Հիվանդության ժամանակ, յեթե նրանք կորցրել են աշ-
խատունակությունը:

բ) Հիվանդության կապակցությամբ այլ աշխատանքի անց-
նելու ժամանակ:

գ) Հղիության ժամանակ և ծննդաբերությունից հետո:

դ) Բնտանիքի անդամի հիվանդության ժամանակ՝ այն դեպ-
քում, յեթե հիվանդին խնամելու անհրաժեշտություն կա:

ե) Գարանտիայի ժամանակ:

Արտելների անդամներին այս բոլոր դեպքերում աշխատան-
քից ազատել կարող են միմիայն բժշկները, (իսկ վորտեղ նը-
րանք չկան՝ բուժակները), վորոնց վերապահված է այդ իրավուն-
քը առողջնապահության մարմինների կամ արհեստագործական արհ-
տպահգործարկիչների կողմից բժշկա-աշխատավորական՝ եքսպեր-
տային հանձնաժողովները (ԲԱԵՀ):

Ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում
արձակուրդները կարող են տալ բուժող բժշկները՝ տասը ուրից
վուց ավելի ժամկետով: Տաս ուրից ավելի ժամկետով անաշխատու-
նակության թերթիկ տրվում է միայն գլխավոր բժշկի կողմից
հաստատվելուց հետո, կամ տրվում է ավելի բուժ. հիմնարկներում
կազմակերպած հատուկ հանձնաժողովի կողմից:

2. ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՇԻՎԱՆԴ ԱՆԴԱՍԻ ԽՆԱՍԵԼԸ

8. Յեթե ընտանիքի անդամը հիվանդանում է և կարիք կա
նրան խնամելու, ապա նպատակ տրվում է արտելի այն անդամին,
վորը խնամում է հիվանդին, յեթե նա չի աշխատում տանը, յեթե
խնամքի բացակայությունը վտանգ է սպառնում հիվանդի կյան-
քին, կամ առողջությանը ու յեթե հիվանդին հնարավոր չէ տեղա-
վորել հիվանդանոցում և ընտանիքում չկա ընտանիքի մի ուրիշ
անդամ, վորը կարողանար խնամել հիվանդին:

Մինչև յերկու տարեկան յերեխայի հիվանդության դեպքում
արտելի անդամ մայրը, վերոհիշյալ պայմաններում ստանում է նը-
պատակ անկախ այն բանից, թե ընտանիքում կա արդյոք մի ուրի-
շը, վորը կարողանար խնամել հիվանդ յերեխային, թե վուչ:

Ստանձին դեպքերում, յերբ բուժող մարմինների պահանջով
յերեխայի մայրը պետք է գտնվի նրա մոտ հիվանդանոցում, յերե-
խայի ծանր հիվանդության պատճառով, արտելի անդամ մայրը
պետք է ստանա նպատակ հիվանդանոցում գտնվելու ժամանակա-
միջոցի համար:

Առողջ յերեխային խնամելու համար նպատակ չի տրվում, ան-
կախ նրանց հասակից:

1968 11 21

ԵՐ

3. ԿԱՐԱՆՏԻՆ

9. Կարանտինի ժամանակ նպաստ տրվում է, յեթե արտելի անդամը աշխատանքից հեռացված է սանիտարական հսկողության մարմինների կողմից, վարակիչ հիվանդության հետևանքով, իսկ տանն աշխատողն օտանում է նպաստ, յեթե նրան փաստորեն արգելված է շարունակել աշխատանքը:

4. ԱՅԼ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՆՑՆԵԼԸ

10. Յեթե արտելի անդամը (բացառությամբ տանն աշխատողների) հիվանդության պատճառով չի կարող շարունակել իր սովորական աշխատանքը, բայց կարող է կատարել այլ աշխատանք, առանց վնասելու առողջությանը և առանց խախտելու բժշկության նորմալ ընթացքը, ապա նա անցնում է այդ աշխատանքին:

11. Այլ աշխատանքի փոխադրելու անհրաժեշտությունը, այդ աշխատանքի ընդլայնումը և այդ աշխատանքում մնալու տեսլությունը՝ ընդ վերջում և բուժող բժիշկը, տալով որից ավելի ժամկետով, այլ աշխատանքի փոխադրելու դեպքում հաստատում է գլխավոր բժիշկը, իսկ մեկ ամսից ավելի ժամկետի դեպքում՝ բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովը: Փոխադրումը իրականացվում է արտելի վարչության կողմից, համաձայնեցնելով այն աշխատանքի պաշտպանության ու կենցաղի բարելավման բյուրոյի (ԱՀԿԲԲ-ի) հետ:

Յեթե արտելի անդամը համաձայն չէ բուժող բժշկի յեզրակացությունը, այլ աշխատանքի փոխադրելու մասին, ապա նա կարող է բողոքել դրա մասին բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովին: Յեթե հանձնաժողովը գտնում է նրա բողոքը անհիմն, ապա պարապուրդի ժամանակի համար նպաստ չի տրվում:

Արտելի անդամների կողմից բժշկա-աշխատավորական հանձնաժողովին տրված բողոքները պետք է նայվեն հերթից գուրու:

12. Յեթե անաշխատունակության թերթիկով նշված ժամկետի ընթացքում, արտելի անդամին աշխատանք չի տրված ապա այդ պատճառով բաց թողած օրերի համար նպաստ տրվում է ընդհանուր հիմունքներով:

13. Ժամանակավոր անաշխատունակության պատճառով այլ աշխատանքի փոխադրվելու դեպքում նպաստը (հ. 10) հաշվվում է

ընդհանուր հիմունքներով, բայց այնպես, վոր այդ նպաստը նոր աշխատանքի աշխատավարձի հետ միասին չպերազանցի առաջիկա աշխատանքի լրիվ աշխատավարձին (վորը հաշվարկվում է նպաստի չափը վորոշելու համար 27 և 28 հոգվածների կարգով):

Այդ կարգը չի կիրառվում, յերբ ավելի թեթեւ աշխատանքի փոխադրումը տեղի չէ ունեցել հղիության կապակցությամբ: Այդ դեպքում աշխատավարձի պահպանումը ընկնում է արտելի վարչության վրա իսկ Միության կենտրոնում և Ժողկոմխորհի 1936 թ. հուլիսի 27-ի վորոշումով հաստատված կարգով:

(ԽՍՀ Միության օրենք. Ժող. 1936 թ. № 34, հ. 309):

5. ԿՐՃԱՏՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՈՐՎԱՆ ՓՈԽԱԴՐՎԵԼԸ

14. Յեթե արտելի անդամը (բացառությամբ տանն աշխատողների), հիվանդության պատճառով չի կարող իր աշխատանքը կատարել լրիվ աշխատանքային օրվա ընթացքում և փոխադրվել է կրճատված աշխատանքային օրվա, ապա այդ անաշխատունակության շրջանի համար, յերբ կրճատված աշխատանքային օրվա ժամանակ աշխատանքի աշխատավարձը նախօրոք աշխատավարձից ցածր է, նպաստը տրվում է այդ աշխատանքում գտնվելու ամբողջ ժամանակամիջոցում:

6. ԻՆՉՔԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՎԱ ՀԱՄԱՐ Ե ՏՐՎՈՒՄ ՆՊԱՍՏԸ

Նպաստը տրվում է՝ սկսած անաշխատունակությունը կորցնելու առաջին օրից մինչև նրա վերականգնումը կամ մինչև հաշմանդամության հաստատումը՝ բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովի կողմից:

16. Սեզոնային աշխատանքով զբաղվողների նկատմամբ կիրառվում են հետևյալ կանոնները:

ա) Յեթե անաշխատունակությունն առաջ է յեկել պրոֆեսիոնալ հիվանդության կամ աշխատանքային խեղանդամության հետևանքով, ապա նպաստը տրվում է ընդհանուր հիմունքներով մինչև աշխատունակության վերականգնելը կամ հաշմանդամության հաստատումը, ընդամին պրոֆեսիոնալ հիվանդության կամ աշխատանքային խեղանդամության առկայությունը վորոշվում է հաշմանդամության ժամանակվա նպաստ տրվելու պայմանների համաձայն:

բ) Յեթե անաշխատունակությունը առաջ է յեկել այլ պատճառներից, ապա նպաստը ըստ ընդհանուր կանոնի վոչ ավելի քան

այն աշխատանքի ժամանակամիջոցի ավարտումը, վերը արտելի անդամը տանում էր մինչև անաշխատունակությունն սկսվելու որը: Նպաստը սակայն 75 որացուցցային որվանից ավելի չի տրվում:

17. Այն հաշմանդամներին (ինչպես կենսաթուշակ ստացողներին այնպես և չ'ստացողներին), վերոնք աշխատում են վերադառնալի անդամներ, ընդհանուր հիվանդության ժամանակ նպաստ տրվում է շարունակարար՝ յերկու ամսից վոչ ավելի և վոչ ավելի յերեք ամսից որացուցցային տարվա ընթացքում (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը):

Յեթն աշխատող հաշմանդամի մոտ ժամանակավոր անաշխատունակությունն առաջացել է պրոֆեսիոնալ հիվանդության կամ աշխատանքային խեղանդամության հետևանքով, ապա նպաստը տրվում է մինչև առողջանալը, կամ մինչև հաշմանդամության խմբի վերանայելը, նոր հիվանդության կապակցությամբ:

18. Ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում հղիության և ծննդաբերության հետևանքով նպաստ տրվում է արտելի բոլոր կին անդամներին հիսունվեց որացուցցային որվա ընթացքում և հիսունվեց որացուցցային որվա ընթացքում՝ ծննդաբերությանից հետո:

Յեթն արձակուրդի փաստական տեվողությունը նախածննդաբերության շրջանում (հաշված աշխատանքից ազատվելու որից մինչև ծննդաբերության որը) դուրս գա ավելի շատ, կամ ավելի քիչ այդ ժամկետներից, արձակուրդում փաստորեն անցկացրած որերի համար, ծննդաբերությանը հաջորդող շրջանը հաշվվում է ծննդաբերության որից:

19. Յեթն մինչև հղիության հարյուր ինսունվեց որը (յոթ լուսնային ամիսների) լրանալը լինում է վաղածնունդ և կամ թե որենքով թույլատրվող դեպքերում առաջ և բերվում վիժեցում, ապա նպաստ տրվում է ընդհանուր հիվանդության ժամանակ յեղած կանոնների համաձայն:

7. ԻՆՉ ԶԱՓՈՎ Ե ՆՊԱՍՏ ՏՐՎՈՒՄ

20. Լրիվ աշխատավարձի չափով նպաստ տրվում է անաշխատունակության առաջին որից արտելիների հետևյալ անդամներին

ա) Մեկ տարուց վոչ պակաս անընդհատ ստած ունեցող (հ. 22) ստախանովականներին և հարվածայիններին, անկախ նրանց ստախանովյան կամ հարվածային աշխատանքի տեվողությունից:

բ) Նախկին կարմիր գվարդիականներին և կարմիր պարտիզաններին և շքանշանակիրներին, անկախ աշխատանքի ստածի տեվողությունից:

գ) Մինչև 18 տարեկան դեռահասներին, վորոնք անընդհատ (հ. 22) աշխատել են մեկ տարուց վոչ պակաս:

Արտելի անդամ այն ստախանովականների և հարվածայինների և դեռահասների նկատմամբ, վորոնք չունեն վերելում նշված աշխատանքի ստածը, նպաստի չափը սահմանվում է ըստ 21-րդ հոդվածի:

21. Արտելիների անդամների մնացած կատեգորիաներին ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում, անկախ այդ անաշխատունակությունն առաջացնող պատճառներից (հիվանդություն, հաշմանդամություն, հղիություն և այլն) նպաստ տրվում է:

ա) Յերեք տարուց վոչ պակաս անընդհատ աշխատանքի (հ. 22) ստած ունեցողներին, անաշխատունակության առաջին որից լրիվ աշխատավարձի չափով:

բ) Յերկու տարուց վոչ պակաս անընդհատ աշխատանքի (հ. 22) ստած ունեցողներին՝ առաջին որացուցցային քսան որվա համար աշխատավարձի 3/4-ի չափով և այնուհետև լրիվ աշխատավարձի չափով:

գ) Տասնութ ամսից վոչ պակաս անընդհատ աշխատանքի (հ. 22) ստած ունեցողներին՝ առաջին քսան որացուցցային որվա համար աշխատավարձի 2/3-ի չափով և այնուհետև լրիվ աշխատավարձի չափով:

դ) Մեկ տարուց վոչ պակաս անընդհատ աշխատանքի (հ. 22) ստած ունեցողներին՝ աշխատավարձի 2/3-ի չափով անաշխատունակության ամբողջ ժամանակվա համար:

ե) Մեկ տարուց պակաս անընդհատ աշխատանքի (հ. 22) ստած ունեցողներին՝ առաջին յերեսուն որացուցցային որվա համար 50% -ի չափով և այնուհետև լրիվ աշխատավարձի 2/3-ի չափով:

22. Յեթն արտելի անդամը անցնում է մի արտելից մյուսը կամ մի ձեռնարկությունից կամ մի միմնարկությունից մի ուրիշ հիմնարկություն և կամ արտել վոչ կանոնադրությունը և կամ վոչ ներքին կարգը խախտելու հետևանքով, ապա այդպիսի փոխադրման դեպքում աշխատանքի ստածը չի համարվում ընդհատված, յեթն յերկու աշխատանքների մեջ յեղած ընդհատումը ավելի չի յեղել մեկ ամսից:

Փոխադարձ և սոցիալական ապահովագրության կամ սոցիա-

լական ապահովման կարգով կենսաթոշակ ստանալու ժամանակամիջոցում ստաժը չի ընդհատվում (բայց ստաժի մեջ չի ել մտնում):

23. Ծառայողների կամ բանվորների ստաժը հաշվելիս նրանց աշխատանքի ժամանակ հավասարեցվում է արհեստագործական կոտակերպչայի արտելի անդամների աշխատանքին:

Աշխատանքի ստաժը հաշվելիս հաշվի չեն առնում ծառայության տարիները ԲԳԿԲ-ի շարքերում, յերկարատև արձակուրդ ստացող, պահեստ գնացած կամ ծառայությունից բոլորովին արձակված՝

ա) Միջին, ավագ և բարձր հրամանատարական և պետ կազմի, նաև զերակետային ծառայության շարքային և կրտսեր հրամանատարական և պետ կազմի նկատմամբ:

բ) Ժամկետային ծառայության շարքային և կրտսեր հրամանատարական և պետկազմի անձերի նկատմամբ, յեթե նրանք պահեստի միջին հրամանատարական և պետկազմի կոչում ստանալու համար տվել են քննություն կամ մինչև ԲԳԿԲ-ի շարքերը մտնելը աշխատել են վորպես արտելի անդամներ կամ ծառայողներ:

Ստաժի մեջ հաշվում են նաև ուսնիմանարկում անցկացրած տարիները, յեթե սովորողը մինչ ուսումը սկսելը յեղել է արտելի անդամ կամ բանվոր, ծառայող:

Նշված բոլոր դեպքերում պահպանվում է աշխատանքի ըստաժի անընդհատությունը մի ձեռնարկության մեջ (20-րդ հոդվածով հաստատված պայմանները պահպանելու դեպքում), յեթե նույնիսկ ԲԳԿԲ-ի շարքերից արձակվելուց կամ ուսնիմանարկը թողնելուց հետո արտելի անդամը մտել է վոչ այն արտելը, վորտեղ նա առաջ աշխատում էր:

24. Արտելների բոլոր անդամների համար, բացառությամբ տանն աշխատողների, նպաստի չափը չի սահմանափակվում վոր են սահմաններով (մաքսիմումով):

Ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում տրվող նպաստը չի կարող գերազանցել 300 ռուբլուց մեկ ամսում արտելի այն անդամների համար, վորոնք աշխատում են իրենց տանը:

Ուստի նրանց համար մեկօրյա նպաստը չի կարող գերազանցել այն զուամսից, վորը կստացվի, յեթե 300 ռուբլին բաժանել այն ամսվա բոլոր որացույցային օրերի թվի վրա, վորի ընթացքում նրանք յեղել են անաշխատունակ: Ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում հղիության և ծննդաբերության հետևանքով նպաստ տալու ժամանակ սահմանային չափի (մաքսիմում) չի կիրառվում:

Յ. ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏՔ Ե ՀԱՇՎԵԼ ՆՊԱՍՏԻ ԶԱՓԸ ԱՆԱՇԽԱՏՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

25. Նպաստի չափը վորոշելիս ինկատի յե առնվում այն աշխատավարձի բոլոր տեսակները, վորոնց նկատմամբ կիրառվում են ապահովագրական մուծումները: Որինակ, նպաստը հաշվելիս նկատի չեն առնվում արտաժամյա աշխատանքի, համատեղություն և ամեն տեսակի միանվագ բնույթ կրող վճարումները:

26. Նպաստը հաշվելու համար յ նկատի յեն առնվում անաշխատունակությունը սկսվելուց առաջ յեղած աշխատավարձը:

Յեթե արտելի անդամը փոխադրված է այլ աշխատանքի այն ժամանակամիջոցում, վորին համապատասխան աշխատավարձը հիմք է վերցվում նպաստը հաշվելու համար, ապա վերջինը հաշվելիս յ նկատի յե առնվում միմիան վերջին աշխատանքի աշխատավարձը:

27. Ըստ ամիսների վարձատրվող աշխատանքի դեպքում նրապաստը հաշվելիս պետք է վերցնել ամսական այն աշխատավարձը, վորը հաստատված է արտելի տվյալ անդամի համար մինչև անաշխատունակության սկզբի օրը:

Ըստ ամիսների վարձատրվող աշխատանքի դեպքում լրիվ մի օրյա նպաստը (100 տոկոսով վորոշում են բաժանելով ամսական աշխատավարձն անաշխատունակության ամսվա բոլոր բանվորական օրերի վրա (ըստ դրաֆիկի):

Նոր անաշխատունակության հետևանքով բաց թողած բանվորական օրերի համար տրվում է նպաստ:

28. Աշխատանքի գործավարձային, ակկորդային և նման վրձարումների դեպքում նպաստը հաշվելու համար պետք է վերցնել այն վերջին յերկու լրիվ որացույցային ամիսների փաստական աշխատավարձը, վոր նախորդում են անաշխատունակության սկսվելու ամսի առաջին օրվան:

Այն անձանց նկատմամբ, վորոնք աշխատել են յերկու ամսից պակաս, բայց վոչ պակաս մեկ լրիվ ամսից, վորը նախորդում է անաշխատունակության սկսվելու ամսվա առաջին օրվան, վերցնում են լրիվ ամսվա աշխատավարձը:

Յեթե արտելի անդամը մինչև անաշխատունակության սկսվելու ամսվա առաջին օրն աշխատել է մեկ ամսից պակաս, ապա վերցնում են մինչև անաշխատունակության սկսվելու օրն աշխատած ամբողջ ժամանակի աշխատավարձը:

Ընդամիս պետք է նկատի ունենալ, վոր համաձայն 26-րդ

հոգվածի նպաստը վորոշելու համար, վերցնում են աշխատավարձը ըստ վերջին աշխատանքի:

29. Գործավարձային, ակկորդային և նման վճարումների ձևով աշխատավարձ ստացողների նկատմամբ լրիվ միորյա նպաստը (100 տոկոս) վորոշելու համար, նրանց ստացած փաստական աշխատավարձը համապատասխան 29-րդ հոգվածում մատնանշված ժամկետի, բաժանում են նույն ժամկետի բոլոր բանվորական ուրերի վրա (ըստ գրաֆիկի):

Ընդամին այդ որերի թվից, վորի վրա բաժանվում են աշխատավարձը, դուրս են գալիս այն որերը, վորոնց համար տրված են նպաստ, ժամանակավոր անաշխատունակության պատճառով և հերթական և լրացուցիչ արձակուրդի որերը, նաև առանց աշխատավարձի պահպանման պաշտոնական արձակուրդի հետևանքով բաց թողած որերը:

Անաշխատունակության հետևանքով բաց թողած բանվորական որերի համար նպաստ տրվում է:

30. Արտելի այն անդամների համար, վորոնք ստանում են խառն աշխատավարձ, այսինքն ամսական աշխատավարձի հետ միաժամանակ ստանում են հավելյալ փաստակ, ակկորդային աշխատավարձ և այլն, նպաստը վորոշվում է ճիշտ այնպես, ինչպես գործավարձայինների համար (հ. հ. 28-29)

31. Արտելների այն անդամների նկատմամբ, վորոնք անաշխատունակության ամսվա առաջին որին հաջորդող յերկու ամիսների ընթացքում տասից ավելի անգամ աշխատանքից դուրս պարպուրդի պատճառով և այլն, միորյա նպաստը հաշվում են, բաժանելով նրանց ստացած փաստական աշխատավարձը, համապատասխան 28-րդ հոգվածում նշված ժամկետի, նույն ժամկետի որացույցային որերի ընդհանուր թվի վրա:

Ընդամին որերի թվից, վորի վրա բաժանում են աշխատավարձը, դուրս են գալիս այն որերը, վորոնց համար տրված են նպաստ ժամանակավոր անաշխատունակության հետևանքով, հերթական և լրացուցիչ արձակուրդի որերը, նաև այն որերը, վորոնք բաց են թողնված առանց աշխատավարձի պահպանման, պաշտոնական արձակուրդի հետևանքով:

Նպաստ տրվում են անաշխատունակության բոլոր որացույցային որերի համար:

32. Նրանց նկատմամբ, ովքեր ըստ աշխատանքի պայմանների չունեն հաստատապես սահմանված, աշխատանքի դուրս գալու որերի թիվը (տանը աշխատող և այլն), նպաստը վորոշում են,

բաժանելով նրանց 28-րդ հոգվածում նշված ժամկետի համապատասխան ստացած փաստական աշխատավարձը, նույն ժամկետի որացույցային որերի ընդհանուր թվի վրա:

Ընդամին որերի թվից, վորի վրա բաժանում են աշխատավարձը, դուրս են գալիս միայն այն որերը, վորոնց համար տրվում են նպաստ՝ ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակ:

Նպաստը տրվում է անաշխատունակության բոլոր որացույցային որերի համար:

33. Կենդանի բեռնատար ուժերը (ձիեր, ուղտեր, եղեր և այլն) բանեցնող աշխատողների համար նպաստ վորոշում են, վերցնելով այն միջին աշխատավարձը, վորը հաստատվում է Գանձարկիների միության կողմից, համաձայնեցնելով այն տեղական տրանսպորտային արհեստագործական միությունների հետ:

Լրիվ միորյա նպաստը, վորը կախված է աշխատավարձի վրա՝ համարման ձևից, վորոշվում է 27-րդ կամ 28-32 հոգվածների համաձայն:

Արտելի այն անդամները, վորոնք հրաժարվում են հանձնել առերև ներքին իրենց (ձին, ուղտը, եղը և այլն), իրենց հիմանդության ժամանակամիջոցում ի շահագործություն չեն ապահովում նպաստով ժամանակավոր անաշխատունակության որերի համար:

34. Գորդային գործվածքների արտադրության գրադվող արտելների անդամների նկատմամբ նպաստը վորոշում են գորգը պատրաստելու համար պայմանագրով նախատեսված աշխատավարձը, բաժանելով այն որացույցային որերի թվի վրա, վորոնց ընթացքում, ըստ պայմանագրի, գորգը հանձնելու ժամկետը յերկարացվում է:

35. Արտելի՝ հարկադիր աշխատանքների զատապարտված անդամների նկատմամբ նպաստը վորոշում են այն աշխատավարձի համաձայն, վոր պահպանվում է նրանց համար արտելում՝ գատարանի վճռով:

Ուղղիչ աշխատավորական աշխատանք կատարելու ժամանակամիջոցը չի ընդհատում ստաժի ընթացքը և ստաժի մեջ չի մտնում:

9. ՎՈՐՏԵՂ, ՅԵՐԲ ՅԵՎ ԻՆՁ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐՈՎ ԿԱՐԵԼԻ ՅԵ ՍՏԱՆԱԼ ՆՊԱՍՏ

36. Նպաստ ստանալու իրավունքը և նրա չափը հաստատվում են արհեստագործական ապահովագրական գանձարկի կողմից:

Արապահգանձարկըն իր բոլոր ֆունկցիաները, նպաստներով ապահովելու բնագավառում կարող է հանձնել ԱՀԿԲԲ-ին, իսկ վորտեղ այդպիսին չկա, հանձնում է ապահովագրական պատվիրակին, սակայն վերահսկողությունն իրեն վերապահելով:

Նպաստի հաշվումը և վճարումը կատարում է արտելի վարչությունը:

Նպաստը տրվում է ի հաշիվ արտելից պահվող ապահովագրական մուծումներին:

Նպաստը հաշվելու և վճարելու ամբողջ աշխատանքը կատարում է արտելի փոխադարձ ապահովագրության գանձարկը, այդ աշխատանքի համար վոչ մի վարձատրություն չի տալիս:

37. Յեթե ժամանակավոր անաշխատունակությունն սկսվել է արտելի գտնվելու վայրից դուրս (օրինակ, դործուղման, արձակուրդի ժամանակ), ապա նպաստի վճարումը կատարվում է աշխատանքի տեղում (վորտեղից արտելի անդամը աշխատավարձ է ստանում):

38. Նպաստը տրվում է արտելի տվյալ անդամին աշխատավարձը վճարելու սահմանված ժամկետներին, բացի հետևյալ դեպքերից, յերբ նպաստը վճարվում է սկզբից:

ա) Այլ վայրում սանատորիական, կուրորդային բուժման համար արձակուրդ ստանալու դեպքում տրվում է սկզբից, ամբողջ արձակուրդի ընթացքում հասանելիք նպաստի յոթանասուն տոկոսը, իսկ մնացած մասը տրվում է արձակուրդից վերադառնալուց հետո:

բ) Ձրի բուժման համար այլ տեղ արձակուրդ գնալու դեպքում, յեթե նշանակված է հատուկ ստացիոնար (մահճային) կամ ամբուլատորային բուժում, նպաստ է տրվում լրիվ և սկզբից, այն ամբողջ ժամանակի համար, վոր ցույց է տրված վճարման համար բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովի կողմից (ԲԱԵՀ):

գ) Այլ վայրում իր հաշիվ բուժվելու համար արձակուրդ ստանալու դեպքում (սանատորային-կուրորդային, հատուկ ստացիոնար կամ ամբուլատորային) նպաստ տրվում է լրիվ և սկզբից արձակուրդի այն ամբողջ ժամանակվա ընթացքի համար, վոր նշանակել է սանատորիական-կուրորդային և բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովը:

դ) Հղիության պատճառով արձակուրդ ստանալու դեպքում հղիության վերջին ամսվա համար նպաստ տրվում է ծննդարկությունից մեկ ամիս առաջ (իսկ նպաստի մնացած մասերը արբ-

վում են աշխատավարձի վճարման հետ միաժամանակ):

39. Նպաստ տրվում է միմիայն անաշխատունակության թերթիկներով: Իրանց փոխարեն ուրիշ վաստավթղթեր չեն ընդունվում նպաստ վճարելու համար:

Թերթիկը կորցնելու դեպքում, տրվում է կրկնած (դուրլիկատ) այն մարմնի կողմից, վորը տվել է թերթիկը, ընդվորում արտելը ներկայացնում է տեղեկանք յն մասին, վոր տվյալ ժամանակի համար նպաստ չի տրվում:

40. Միայնամբ, կամ նպաստ ստացողի չառարկության հետևանքով (կեղծ վկայականներ ներկայացնելը և այլն, բացի 45 և 46 հոդվածներում նախատեսված դեպքերից), բաց թողնված նպաստի ավելորդ գումարները վարչությունը նրանցից հետ է դանձում Արապահգանձարկի, ԱՀԿԲԲ-ի տուջարկությանը կամ իր սեփական նախաձեռնությամբ (առանց դատարանի վորոշման):

Չարարկության մեջ նկատվող մեղավորները յենթարկվում են քրեական պատասխանատվության:

41. Վորպես պահանջվող աշխատանքի ստաժի ապացույց կարող են ծառայել հաշվեդրքույկները, տեղեկանքները՝ աշխատանքի տեղից, աշխատանքային ցուցակները և նրանց փոխարինող այլ վաստավթղթերը:

10. ԻՆԶՊԵՍ ՍՍԱՆՍԸ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՉՍՏԱՑԱԾ ԿՍՍ ԱՆԱՇԽԱՆՈՒՆԱԿԻ ՄԱՀԻՑ ԵՏՈ ՄՆԱՑԱԾ ՆՊԱՍՏԸ

42. Անաշխատունակության թերթիկն արտելի անդամը պիտի հանձնի արտելի վարչությանն աշխատանքի դուրս գալու օրը, ընդվորում այդ օրը համարվում է թերթիկը վճարման ներկայացնելու օր:

Յերբ արտելի անդամն ել չի վերադառնում արտել աշխատանքի, նա կարող է նպաստի համար դիմել՝ աշխատունակությունը վերականգնելու կամ հաշմանդամությունը հաստատելու որվականից սկսած մինչև վեց ամիս լրանալը:

Այդ ժամանակն անցնելու դեպքում նպաստ կարող է նշանակել միայն բացառիկ դեպքերում Արապահգանձարկի կարգադրությամբ:

Նպաստ տրվում է անցած ժամանակամիջոցի նկատմամբ վոր ավելի 6 ամսից, դիմումի որվանից հաշված:

43. Արտելի վարչությունը ամիս տուջին կիտում վճարման

ներկայացված անաշխատունակության թերթիկները պետք է հանձնի արհապահգանձարկղին ամսի 2-րդ կեսին, իսկ ամսի յերկրորդ կեսին ներկայացրած թերթիկները պետք է հանձնի հաջորդ ամսվա առաջին կեսին:

Նշված ժամկետների խախտումներով ներկայացրած թերթիկները ապահովագրական մուծումների հաշվի մեջ չեն մտնում:

Այդ դեպքում նպաստ ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում տալիս է արտելը իր ծախքերի հաշվին:

Ներկայացրած անաշխատունակության թերթիկների վրա պետք է լինի շտամբ կամ «վճարված է» մակագրություն:

44. Արտելի անդամի մինչև մահվան որը չստացած նպաստը ստանալու իրավունք ունեն, — գիմելով արտելի անդամի մահից հետո վոչ ուշ քան մեկ ամիս ժամանակամիջոցում — ընտանիքի հետեյալ անդամները՝

ա) Յերեսանները, յեղրայրները և քույրերը, յեթե նրանց տարիքը 18-ի չի հասել, կամ յեթե նրանք չնորհիվ իրենց անաշխատունակության, յեղել են վախճանվածի խնամքի տակ:

բ) Մնողներն ու ամուսինը (անկախ նրանց աշխատունակությունից) յեթե նրանք ապրում էյին վախճանվածի հետ կամ գտնվում էյին նրա խնամքի տակ:

Ծանոթութուն. — Այս կանոնադրությամբ վորդեգրվածները հալատարեցվում են յերեսաններին, իսկ վորդեգրողները ծնողներին:

11. ՈՎ Ե ԶՐԿՎՈՒՄ ՆՊԱՍՏԻՑ

45. Նպաստից գրկվում են արտելի այն անդամները, վորոնք գիտափորյալ կերպով մնաս են հասցնում իրենց առողջությանը կամ հիվանդ են ձեկանում (սխմուլյանաներ): Արդեն ստացած նպաստները բռնագանձվում են արհապահգանձարկղի կողմից դատական կարգով:

46. Արտելի այն անդամները, վորոնք խախտում են բուժող բժշկի կողմից՝ նրանց համար հաստատված ռեժիմը կամ չեն ներկայացնում բժշկական քննության, ստանց հարգելի պատճառի, նաև նրանք, վորոնք բուժվելու համար գնում են այլ վայր առանց բուժող բժշկի համաձայնության, կամ առանց բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովի համաձայնության գրկվում են նպաստից՝ խախտումը կատարած օրից:

47. Արտելի այն անդամները, վորոնք հիվանդացել են հարելու կամ հարբեցումից առաջացող գործողությունների (կոխի, վերափորումներ և այլն) հետեկանքով՝ գրկվում են նպաստից հիվանդության առաջին հինգ օրացույցային օրերի համար:

Միայնականներն (այսինքն իր խնամքի տակ յերեսա, ամուսին և ծնողներ չունեցողներին) տրվում է նպաստ կես չափով:

սկսած հարբելուց առաջացած հիվանդության վեցերորդ օրից: Ընտանիքավորներին նպաստ տրվում է ընդհանուր հիմունքներով սկսած հարբելուց առաջացած հիվանդության վեցերորդ օրից:

12. ՈՒՄ ԿԱՐԵԼԻ ՅԵ ՈՒՂՂԵԼ ԻՈՂՈՔՆԵՐԸ

48. Նպաստը մերժելու կամ նրա չափը ճիշտ չվորոշելու դեպքում բողոքները տրվում են փոխադարձ ապահովագանձարկղների սխտեմի հաջորդ ավելի բարձր կազմակերպությանը:

Արտելի վարչություն կողմից նպաստն անկանոն վճարելու կամ ձգձգելու դեպքում, բողոքները տրվում են տեղական ապահովագրական գանձարկղներին:

Որիպակովագանձարկղում ապահովագրվող վոչ կողակերացված տնայնագործների ապահովման կանոնները ժամանակավորանաշխատունակության ժամանակաշրջանում

49. Արհապահգանձարկղում անհատականորեն ապահովագրվող վոչ կողակերացված տնայնագործները նպաստով ապահովվում են, յեթե ապահովագրական դեպք պատահելու մոմենտին նրանք համարվել են ճշտապահ վճարողներ (մուծումների, վճարումների տեսակետից պարագ չեն մնացել):

50. Վոչ կողակերացված տնայնագործների աշխատանքի ստաժի տեկողությունը վորոշվում է բացառապես ըստ գանձարկղում անընդհատ գտնվելու ամիսների թվի:

51. Վոչ կողակերացված տնայնագործները իրավունք ունեն նպաստ ստանալու ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում հիվանդության հետեկանքով անկախ նրանց ստաժի տեկողության, իսկ հղիության և ծննդաբերության ժամանակ այն դեպքում, յերբ արձակուրդ ստանալու օրին, գանձարկղում անընդհատ գտնվելու ստաժը քիչ չե 12 ամսից:

52. Վոչ կողակերացված տնայնագործներին նպաստ ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում տրվում է արհապահգանձարկղում ապահովագրվողի աշխատավարձի կեսի արժեքով, իսկ գանձարկղում մեկ տարուց վոչ պակաս ստաժ ունենալու դեպքում՝ անաշխատունակության օրերի համար սկսած:

1) Վեճերի յենթադրության, արհեստագործական կողակերացիայի փոխողության գանձարկղների կողմից նպաստների և կենսաթոշակների նշանակումների մերժման մասին: ՈՍՑՖՈՂ-ի Գերագույն դատարանի պլենումի պարզարանումը 1930 թվի դեկտեմբերի 16-ին «ընդունել» իր մեծ կողմից նպաստ և կենսաթոշակ նշանակելու մերժման մասին յեղած բողոքները լուծվում են ինստանցիայի կարգով և դատական քննարկման յենթակա չեն («Դատական պրակտիկա» 931 թ. № 3):

31-րդ որացույցային որվանից՝ նպաստ տրվում է աշխատավարձի յերկու յերեքի չափով:

53. Վճարման յենթակա նպաստը չի կարող ավելի լինել ամսական 250 ուրլուց: Սակայն այդ սահմանային չափը (մաքսիմում) չի կիրառվում ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակամիջոցում հղիության և ծննդաբերության հետևանքով նպաստ վճարելիս:

Համարդիտագանձարհրդի նախագահութան
նախագահ՝ Ա. ԺԱՐՈՎ,
նախագահութան քարտուղար՝ Ա. ՄԱԼԱՆՈՎԱ

1937 թ. հուլիսի 31-ին ՀԱՄԿԽ-ի և ԽՍՀՄ-ի Առօրյակում տարի կողմից ընդունված և 1937 թվի ոգոստոսի 14-ին ԽՍՀՄ-ի Ժողովում ընդունված հաստատված № 1382 «Ապահովագրվածներին հիվանդաթերթիկներ տալու կարգի մասին» հրահանգի դրոշմով յանդամները փոխադարձ զանազակցների և արհեստագործական կոոպերացիայի փոխոգնություն սխտեմում յեղած բուժհիմնարկների վրա և արհեստագործական կոոպերացիայի արտերկրի անաշխատունակ անդամներին:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ, ԲՈՒԺՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐԻ ԿՈՂ-ՄԻՑ ՀԻՎԱՆԳԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐ ՏԱԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Արտերկրի անաշխատունակ անդամներին հիվանդաթերթիկներ տալու միասնական կարգ մտցնելու նպատակով ԽՍՀՄ-ի առողջապահության Ժողովրդական կոմիտեի արտերկրի և փոխադարձ ապահովագրության և արհեստագործական կոոպերացիայի փոխոգնության Համամիութենական Խորհուրդը վորոշում էն՝

1. 1937 թ. հուլիսին 31-ին ՀԱՄԿԽ-ի և ԽՍՀՄ-ի Առօրյակում տարի կողմից ընդունված և 1937 թ. ոգոստոսի 14-ին ԽՍՀՄ-ի Ժողովում ընդունված հաստատված № 1382 «Ապահովագրվածներին հիվանդաթերթիկներ տալու կարգի մասին» հրահանգի դրոշմով յանդամները փոխադարձ ապահովագրության և արհեստագործական կոոպերացիայի փոխոգնության սխտեմում յեղած բոլոր բուժ. հիմնարկներին վրա:

2. Արհեստագործական կոոպերացիայի կոնտիգենտը սպասարկող առողջապահության մարմիններին բուժհիմնարկները, արտերկրի անդամներին հիվանդաթերթիկներ տալիս են նույն հիմունքներով և պայմաններով, ինչպես և բանվորներին և ծառայողներին՝ Համարդիտագանձարհրդի կողմից հաստատված բլանկների վրա:

ԽՍՀՄ-ի Առողջապահության Ժողովրդ. կոմիտեի
տեղակալ ՀՐՈՊԵՐ-ԳՐԱՇՉԵՆԿՈՎ,
Համարդիտագանձարհրդի նախ. նախագահի
տեղակալ՝ ՅՐԻԳՐԻՆՍՈՆ

Հաստատված է ԽՍՀՄ-ի Ժողովրդական կոմիտեի կողմից

Հ Ր Ա. Հ Ա. Ն Գ.

Հիվանդաթերթիկներ տալու կարգի մասին ընդունված 1937 թ. հուլիսի 31-ին ՀԱՄԿԽ-ի և ԽՍՀՄ-ի Առօրյակում տարի կողմից:

1. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅՔՆԵՐ

Ապահովագրվածի ժամանակավոր անաշխատունակությանը նր հաստատվում է միմիայն հիվանդաթերթիկներով («Անաշխատունակության թերթիկով»):

Ապահովագրվածներին՝ ժամանակավոր անաշխատունակության մասին ուրիշ վկայականներ և տեղեկանքներ տալիս արդելում է՝ (բացի այս հրահանգում ցույց տրված դեպքերից՝ հ. հ. 12. և 22):

2. Ապահովագրվածներին հիվանդաթերթիկներ տալիս են Առօրյակում տարի և Հաղճանժողովում տարի Տրանսպորտային սանիտարական վարչության բուժ-սանիտարական հիմնարկներին բժշկները:

Այլ գերատեսչությունների և գիտական ինստիտուտների (անկախ նրանից, թե վոր գերատեսչության են յենթակա): Բուժ. հիմնարկներին բժշկներին թույլատրվում է տալ հիվանդաթերթիկներ միայն ԽՍՀՄ-ի Առօրյակում տարի կամ դաշնակից հանրապետության Առօրյակում տարի հատուկ կարգադրություններով, վորոնք համաձայնեցրված են ՀԱՄԿԽ-ի հետ:

Վճարովի պոլիկլինիկաներում և բուժարաններում հիվանդաթերթիկներ տալիս արգելվում է:

3. Այն վայրերում, վորտեղ չկան բուժող բժիշկներ, ինչպես և նավերի վոր հիվանդաթերթի. իրավունք ունի տալու բուժկետի վարիչ բուժակը, սակայն հետագա վերահսկողությունը մնում է բժշկական տեղամասի վարիչի վրա:

Այդ բուժակներին ցուցակն և ժամկետներն, վորոնց համար նրանք կարող են տալ հիվանդաթերթիկներ հաստատվում են ԱՌՍ հանրապետության Առօրյակում տարի կամ չրջ. (յերկրի) առթանի կողմից:

2. ՀԻՎԱՆԴԻՐՅԱՆ ՅԵՎ ԽԵՂԱՆԴԱՄՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՒՎ
ՏՐՎԱԾ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴՆԵՐԸ

4. Հիվանդության կամ խեղանդամության հետևանքով աշխատունակությունը կորցնելու դեպքում հիվանդաթերթիկները տրվում են պոլիկլինիկաների, բուժարանների, դիսպանսերների, հիվանդանոցների և առողջապահական կետերի բուժող 5. Պալարախատային, հոգեկան և վնասարկյուն հիվանդությունների ժամանակ հիվանդաթերթիկներ տրվում են համապատասխան մասնագիտական բուժհիմնարկներին (բաժանմունքների կաբինետների բժիշկներին կողմից)։

Այդ հիվանդություններով բուժված անձանց, վորոնք դիմում են ընդհանուր բուժհիմնարկներ, բժիշկը կարող է տալ հիվանդաթերթիկ յերեք օրով և պարտավոր է հիվանդին ուղարկել մասնագիտական բուժհիմնարկ (բաժանմունք, կաբինետ)։

Այնպեղից, վորտեղ չկան մասնագիտական բուժհիմնարկներ (բաժանմունքներ, կաբինետներ) հիվանդաթերթիկը վերոհիշյալ հիվանդությունների դեպքում, տալիս են ընդհանուր բուժհիմնարկների բժիշկները։

6. Հիվանդության կամ խեղանդամության հետևանքով արձակուրդ տրվում է այնքան ժամանակով, մինչև վոր վերականգնում է աշխատունակությունը կամ հաստատվում է հաշմանդամությունը բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովի կողմից։

7. Բժշկներն իրենք իրավունք ունեն տալ հիվանդաթերթիկներ 3 օրից վոչ ավելի ժամանակով ամեն մի անգամը, իսկ ընդհանուր հաշվով հիվանդության տվյալ դեպքի կամ խեղանդամության համար՝ 10 օրից վոչ ավելի ժամանակով։

8. Անաշխատունակությունը սկսվելուց 10 օր անց հիվանդաթերթիկի ժամկետի յերկարացնելը և ամեն մի հաջորդ յերկարացում կատարվում է բուժող բժշկի կողմից միայն գլխավոր բժշկի հաստատումից հետո, կամ տվյալ բուժհիմնարկներում կազմակերպված բժշկական սուլաացիոն հանձնաժողովի կողմից։

Այդ հանձնաժողովների կազմակերպման կարգը հաստատվում է ԽՍՀՄ-ի Առողջկամատի կողմից համաձայնեցնելով այն ՀԱՄԿ-ի հետ։

Ծանոթություն.— Այն Բուժհիմնարկներում, վորտեղ կազմակերպված են բաժանմունքներ ըստ մասնագիտության, հիվանդաթերթիկի ժամկետի յերկարացնելու ամսվունքը 10 օր լրացնելուց հետո՝ գլխավոր բժիշկը կողմից՝ գրվում է բաժանմունքների վարիչների վրա։

Խոշոր բուժհիմնարկներում գլխավոր բժիշկը, համաձայնության գալով քաղաքաժանի հետ, կարող

է աշխատունակության եքսպերտիզայի ֆունկցիաները դնել հատուկ բժշկի վրա (տվյալ բուժհիմնարկի), վորը և պատասխանատու յէ եքսպերտիզայի համար։

9. Բոլոր այն անձինք, վորոնց տրված է իրավունք յերկարացնել հիվանդաթերթիկը՝ 10 օրից ավելի (հ. 8) կարող են յերկարացումը վավերացնել հիվանդին անձամբ քննելուց հետո միայն։

10. Աշխատունակ ապահովագրվածների համար բոլոր լաբորատորական (ֆիզիոտերապեա, ռենդենտերապիա և այլն) պետք է կատարվեն նրանց համար վոչ աշխատանքի ժամերին առանց հիվանդաթերթիկներ տալու, բացի այն դեպքերից, յերբ ըստ տվյալ հետադոտություն կամ պրոցեդուրայի բնույթի այդ աշխատանքները կարող են կատարվել միմիայն աշխատանքի ժամերին։

11. Յերբ անաշխատունակ ապահովագրվածը առողջապահական կետն է դիմում (սուր հիվանդությունների կամ արտադրություն մեջ ստացված վնասվածքների դեպքում)՝ բժիշկը տալիս է հիվանդաթերթիկ 1—2 օրով։

Այդպիսի թերթիկի ժամկետի յերկարացումը կատարվում է ընդհանուր կարգով, այսինքն պոլիկլինիկաների, բուժհիմնարկների և այլ բուժհիմնարկների բժիշկներին կողմից, նաև բժշկական սուլաացիոն հանձնաժողովների կողմից։

Յեթե առողջապահական կետում չկա բժիշկ, այլ կա միայն բուժաքույր կամ բուժակ, ապա նրանք հիվանդաթերթիկ չեն տալիս, այլ ցույց տալով առաջին ոգնություն, ուղարկում են անաշխատունակ ապահովագրվածին պոլիկլինիկա կամ բուժարան, այնտեղ հիվանդին անհապաղ ընդունելու համար։

Յեթե ապահովագրվածը աշխատունակ է ճանաչվում ապա հիվանդաթերթիկ չի տրվում, այլ առաքման թերթիկի մեջ նշում է արվում գալու և դնալու ժամանակի մասին։

12. Յերեկոյան կամ դիշեր ժամանակ առողջապահական կետ դիմելու դեպքում, յերբ պոլիկլինիկայում կամ բուժարանում ընդունելություն չկա, իսկ առողջապահական կետում հերթապահ է միայն բուժաքույրը կամ բուժակը, վերջինները ցույց տալով առաջին ոգնություն, առաքարկում են անաշխատունակին հաջորդ օրը ներկայանալ պոլիկլինիկա կամ բուժարան, իսկ կարիք յերբ դեպքում բժիշկ հրավիրել տուն։ Ընդ ամին նրանք տալիս են տեղեկանք իրենց ստորագրությամբ և կնիքով։ Տեղեկանքի մեջ նշվում է աշխատանքից ազատվելու ժամը և բերվում են համառոտ տվյալներ հիվանդության կամ վնասվածքի բնույթի, մարմնի տաքություն մասին և այն։

Պոլիկլինիկայի կամ բուժարանի բժիշկը ապահովագրվածին ճանաչելով անաշխատունակ, տալիս է նրան հիվանդաթերթիկ, տեղեկանքում ցույց տրված մոմենտից հաշված։ Իսկ յեթե բժիշկը ճանաչում է նրան աշխատունակ, ապա նա տալիս է հիվանդա-

թերթիկ հաշված տեղեկանքում ցույց տրված մոմենտից մինչև միայն տվյալ հերթափոխության վերջնապար:

13. Յերբ հիվանդը գտնվում է ստացիոնարում (հիվանդանոցում, կլինիկայում և այլն) բուժվելու ամբողջ ժամանակամիջոցում հիվանդաթերթիկ տալիս է բուժող բժիշկը բաժանմունքի վարիչի հետ միասին:

Ստացիոնարի գլխավոր բժիշկի վրա պատասխանատվություն է դրվում հիվանդին ստացիոնարից ժամանակին դուրս գրելու, նաև ժամանակին հաշվանդամության նշանակելով հիվանդներ ու հայտնաբերելու, նրանց գործերը բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովին ուղարկելու համար:

14. Անաշխատունակ ապահովագրվածին ստացիոնարից դուրս գրելու՝ հիվանդաթերթիկի ժամկետի յերկարացումը կատարվում է ստացիոնարի բուժող բժիշկի կողմից, բաժանմունքի վարիչի հետ միասին՝ մինչև բուժհիմնարկի ներկայանալու կամ բժիշկ տուն հրավիրելու համար նշված ժամկետը, սակայն միանվագ միջ ա-վելի 15 օրից: Ստացիոնարից դուրս գրելու ժամանակ կարող է նախատեսվել այն, վոր հիվանդը ժամանակավորապես փոխա-դրվի այլ աշխատանքի:

15. Մեկ բժիշկ ունեցող բուժհիմնարկներում (գյուղական վայրերում, հեռավոր շրջաններում և այլն) բժիշկին իրավունք է վերապահվում միանձնաբար տալ հիվանդաթերթիկներ հիվանդության դեպքում — բուժող բժիշկի կողմից չըջանային սուրածնի հաստատմամբ):

16. Ուրիշ քաղաքում հատուկ բուժում ստանալու համար հիվանդաթերթիկ տրվում է բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովի կողմից (այդ հանձնաժողովի բացակայության դեպքում — բուժող բժիշկի կողմից չըջանային սուրածնի հաստատմամբ):

Ծանոթություն. — Սանատորական կուրորտային բուժման համար արձակուրդ տալու կարգը, նաև սանատորիայում հիվանդացողներին հիվանդաթերթիկներ տալու կարգը և ՀԱՄԿԽ-ի կողմից հրատարակված հատուկ հրահանգներով, վորոնք համաձայնեցվում են ԽՍՀՄ-ի Առողջկոմատի հետ:

17. Յերկարատեղ և հաճախակի հիվանդացող ապահովագրվածներին գլխավոր բժիշկը պետք է ամրացնի բժիշկներ, հայտնելով դրա մասին Փարգործկոմին: Ապահովագրվածին բժիշկ ամրացնելու մասին Փարգործկոմը պետք է գրավոր հայտնի ապահովագրվածին նախգուշացումով, վոր ուրիշ բժիշկների կողմից նրան տված հիվանդաթերթիկները մնալու են յերկարացված լինի (բացի բացառիկ դեպքերից, Փարգործկոմի հատուկ վորոշմամբ):

Յեթե ապահովագրվածի վորեւ հիվանդություն չի վերաբերվում նրան ամրացված բժիշկի մասնագիտութանը, ապա կոնսուլտացիայի համար հրավիրվում է համապատասխան մասնագետ:

Այդ ժամանակ հիվանդաթերթիկը տրվում է յերկու բժշկներին՝ կողմից միասին, իսկ այդ թերթիկի ժամկետի յերկարացումը՝ 10 օրը լրանալուց հետո կատարվում է ընդհանուր կարգով (Հ. Հ. 8-9):

3. ԱՐՁԱԿՈՒՐԴՆԵՐ ՀԴՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԾՆՆԴԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

18. Հղիության և ծննդաբերության ժամանակ հիվանդաթերթիկը տրվում է հղիացածներին համար գոյություն ունեցող կոնսուլտացիաների բժշկների կողմից, իսկ վորտեղ կոնսուլտացիաներ չկան, ընդհանուր բուժհիմնարկների մանկաբարձա-փորձագետների կողմից: Այդպիսի մասնագետները անցակայության դեպքում հիվանդաթերթիկը տալիս է ընդհանուր ընդունելություն կատարող բժիշկը:

19. Վիժումի դեպքում հիվանդաթերթիկ տրվում է միայն այն ժամանակ, յերբ վիժումը կատարված է բոլոր բժշկական ցուցանիշներով՝ հիվանդանոցում կամ ծննդատանը (ԽՍՀՄ-ի Կենդանողորմի և Ժողկոմխորհի 1936 թ. հունիսի 27-ի վորոշման 1-ին հոդված) ԽՍՀՄ-ի Որենքների Ժողովածու 1936 թ. № 34 Հ. 309): Այդ դեպքում հիվանդաթերթիկը տրվում է վիժում կատարող բժիշկի կողմից գլխավոր բժիշկի հաստատմամբ: Ժամկետը վորոշվում է նրանով թե արդյոք, ինչպես է առողջության վիճակը և ինչ գրադմունք ունի ապահովագրվածը:

Վիժման մյուս դեպքերում (ներառած այն դեպքը, յերբ վիժումը սկսված է բուժհիմնարկից դուրս և վերջացված է բուժհիմնարկում) հիվանդաթերթիկ չի տրվում:

Ծանոթություն. — 1. Ինքնաբերական վիժման դեպքում (մինչև հղիության 196 օրը լրանալը) հիվանդաթերթիկ տրվում է այնպես, ինչպես և ընդհանուր հիվանդության ժամանակ:

Ծանոթություն. — 2. Յեթե բուժհիմնարկից դուրս կատարած վիժումը առաջացնում է յերկարատե հիվանդություն, ապա առանձին, բացառիկ դեպքերում հիվանդաթերթիկ կարող է տրվել միմիայն Փարգործկոմի կամ սոցիալական ապահովագրության խորհրդի յուրաքանչյուր անգամ յեղած հատուկ վորոշման հիման վրա և այն դեպքում աշխատունակության 11-րդ օրվանից սկսած ժամանակի համար (հաշված վիժման օրից), սակայն հիվանդաթերթիկի վրա բժիշկը մակագրում է «ապորինի» և դրա մասին հայտնում է Դատախազությանը:

4. ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՀԻՎԱՆԴ ԱՆԴԱՄԻՆ ԽՆԱՄԵԼՈՒ ԴԵՊՐՈՒՍ ՏՐՎՈՂ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴՆԵՐ

20. Ընտանիքի հիվանդ անդամին խնամելու համար հիվանդաթերթիկ տրվում է հիվանդին բուժող բժիշկի կողմից:

Կարենապետի ղեկավարում հիվանդաթերթիկի տրվում է համաճարակի դժով աշխատող բժշկի կողմից, իսկ նրա բացակայության դեպքում սանիտարական կամ բուժող բժշկի կողմից:

Այդ հիվանդաթերթիկները տրվում են խոտորեն համապատասխան «Ժամանակավոր աշխատունակության նպատակների կանոնադրության» 12—14 հոդվածներին:

22. Ընտանիքի հիվանդ անդամին խնամելու համար հիվանդաթերթիկները տրվում են 3 օրից մինչև ամբողջ ժամանակով: Այդ ժամկետի յերկարացումը կատարվում է առանձնապես բացառիկ դեպքերում միայն (նայած հիվանդության ծանրությանը և կենցաղային պայմաններին) բուժող բժշկի կողմից, գլխավոր բժշկի հետ միասին այն ել սահմանափակ ժամանակով:

22. Հիվանդաթերթիկներ տալը չի թույլատրվում՝

ա) նրոնիկական հիվանդին խնամելու համար:

բ) Հիվանդին խնամելու համար, յեթե նրան տեղ է հատկացված ստացիոնարում, բայց նա ինքը՝ կամ նրա ընտանիքը (հրաժարվում է այդ տեղից):

գ) Առողջ յերեխաներին խնամելու համար, որինակ, մոր հիվանդության դեպքում, մսուրների, մանկապարտեզների և ավյալ յերեխաների վրա կարանտին դնելու դեպքում և այլն (այդ դեպքում ընտանիքի ապահովագրված անդամին, վորը խնամում է յերեխային, տրվում է տեղեկանք մոր հիվանդության կամ կարանտինի մասին):

Յեթե հիվանդ յերեխայի հետ նրան խնամելու համար ստացիոնարում գտնվում է և մայրը, ապա հիվանդաթերթիկը տրվում է այն դեպքում միայն, յեթե նրա մնայլ ստացիոնարում անալոյանորեն անհրաժեշտ է:

5. ՀԻՎԱՆԴԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԸ ՏԱՈՒ ՅԵՎ ԼՐԱՆՆԵԼՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

23. Այն ձևոնարկությունները և հիմնարկները բանավորներին և ծառայողներին, վորոնց կից կան պոլիկլինիկաներ, հիվանդաթերթիկներ տրվում են այդ պոլիկլինիկաների բժշկները կողմից: Իսկ յեթե առողջության վիճակը թույլ չի տալիս հիվանդին ներկայանալ պոլիկլինիկա և պոլիկլինիկան չունի յերբոք յերբոք, նրան տանը ոգնություն ցույց տալու համար, ապա հիվանդաթերթիկը տրվում է բուժհիմնարկի կողմից, ըստ ապահովագրվածի բնակավայրի: Մնացած ապահովագրվածներին հիվանդաթերթիկներ տալիս են բուժհիմնարկների բժիշկները կամ ըստ ապահովագրվածի բնակավայրի կամ ըստ նրա աշխատանքի տեղի:

24. Այն ապահովագրվածներին, վորոնց ժամանակավոր աշխատանքի տեղից դուրս (որինակ, գործուղման ժամանակ, հանգրատի տանը, և այլն) հիվանդաթերթիկներ տրվում են նրանց

ժամանակավորապես գտնվելու վայրում, բայց բուժհիմնարկի գլխավոր բժշկի հաստատմամբ:

25. Այն հիվանդների նկատմամբ, վորոնք սկզբնական հիվանդաթերթիկը ստացել են յրենց մշտական բնակության տեղում, այդ յերթիկի ժամկետի յերկարացումը ուրիշ տեղերում կատարվում է միայն այն դեպքում, յերբ սկզբում հիվանդաթերթիկ տվող բուժհիմնարկը, տալիս է յր յերբակացությունը հիվանդի մեկնելու հնարավորության մասին: Այդ յեղբակացությունը տրվում է բուժող բժշկի և գլխավոր բժշկի կողմից միասին:

26. Հիվանդաթերթիկը տրվում է անաշխատունակությունը հաստատված որը, բացի ստացիոնարում բուժվելու դեպքից:

27. Հիվանդաթերթիկը լրացնելիս անհրաժեշտ է՝

ա) «Յեղբափակիչ դիագնոզ» սուռյակում անալոյան նշել անաշխատունակության հիմնական պատճառը, բնավ չփոխարինելով այն հիվանդության սիմպտոմով:

«Դիագնոզ» և «Յեղբափակիչ դիագնոզ» սուռյակները լրացնել վոր լատիներեն յեզվով:

բ) «Ռեժիմ» սուռյակը անալոյանորեն լրացնել բոլոր դեպքերում:

գ) Սուր կերպով հարբելու հետեվանքով առաջացած անաշխատունակության դեպքում, — նաև սիմոլյացիայի, բուժման ռեժիմը խախտելու կամ ժամանակին բուժաբան ջնքրկայանալու դեպքերում, — անել նշումներ հենց հիվանդաթերթիկում:

Բոլոր դեպքերում, յերբ հիվանդաթերթիկի տալը կամ նրա ժամկետը յերկարացնելը պետք է կատարվի բուժող բժշկի կողմից, — գլխավոր բժշկի հաստատությամբ կամ նրա հետ միասին: անաշխատունակության հիվանդաթերթիկը պետք է յերկուսի կողմից ել ստորագրվի:

28. Յեթե աշխատավորձի հերթական վճարման ժամկետին անաշխատունակությունը դեռ չարունակվում է, ապա բուժող բժիշկը տալիս է ապահովագրվածին հիվանդաթերթիկի «չարունակությունը», իսկ սկզբնական հիվանդութիկի «անցնել աշխատանքի» սուռյակում նշում է՝ «չարունակություն» տալու մասին:

Յեթե անաշխատունակությունը տեվում է 10 օրից ավելի, ապա «չարունակությունը» տրվում է բժշկա-կոնսուլտացիոն հանձնաժողովի կողմից (հ. հ. 8—9) կամ բուժող բժշկի կողմից, գլխավոր բժշկի հաստատմամբ:

6. ԲԺՇԿՆԵՐԻ ՊԱՏՍՍԻԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԱՆԳԱՏԱՐԿՈՒՄԸ

29. Հիվանդաթերթիկը սիալ տալու կամ սիալ լրացնելու համար բժշկները յեթարկվում են դիացիպլինար կամ ջրեական պատասխանատվության: Աշխատունակության եքսպերտիզայի բնագավառում ամբողջ աշխատանքի ղրվածքի և հիվանդաթերթիկի

Թիկի տալու և Հաշվառքի պատասխանատվությունը դրվում է զլխավոր բժշկի վրա (յեթե նույնիսկ եքսպերտիզայի համար հաստիքի պատասխանատու անձնագրություն չի ունի):

30. Ապահովագրվածների գանգատները բժշկների վրա անաշխատունակության թերթիկները տալու հարցում քննվում և լուծվում են զլխավոր բժշկի կողմից, իսկ յեթե ավյալ բուժհիմնարկում կա բժշկա-կոնսուլտացիոն հանձնաժողով-այդ հանձնաժողովի կողմից:

Գլխավոր բժշկների և բժշկա-կոնսուլտացիոն հանձնաժողովների վորջումների և գործողությունների դեմ յեղած բողոքները քննվում են բժշկա-աշխատավորական եքսպերտային հանձնաժողովների կողմից, վորոնց վորջումները համարվում են վերջնական:

31. Առաջ հրապարակված բոլոր կանոնները և հրահանգները, վորոնք հասկառում են սույն կանոնադրությանը՝ վերացվում են:

Հ. Ա. Մ. Կ. Խ.-ի քարտուղար՝ Ն. ՇՎԵՐՆԻԿ

Պ. Մ. Հ. Մ.-ի Առողջապահության մոդավրդական Կոմիտայի տեղակալ՝ ՊՐՈՊՍԿԵՐ-ԳՐԱՇՉԵՆԿՈՎ

Քարգամիչ՝ ՄԻԲԱՅԵԼՅԱՆ

Սրբագրիչ՝ Հ. ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

ՍԵՂՈՆԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿԸ

1. Տորֆամշակում:
2. Շինարարական հումքի (վոչ հանքային հանածոներ) հանույթ:
3. Շինարարական աղյուսի արտադրություն:
4. Մածուցիկ շինանյութերի արտադրություն:
5. Բեկկնային արտադրություն:
6. Խեժամորում:
7. Կպրաթորում:
8. Աժխայեռացություն:
9. Հյութամթերում:
10. Բրեստային մթերում:
- 11.
12. Բալերայի մթերում:
13. Կրի արտադրում պատրաստելու համար:
14. Բոլոր աշխատանքները գյուղատնտեսության մեջ. բազի անասնաբուծության, խոզաբուծության, ճագարաբուծության և թռչնաբուծության վերաբերյալ աշխատանքներից:

14.0.0

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0051017

17004

